nieuws

Meningen over impact stikstofarrest zijn verdeeld

nieuws

Wat is de impact van het arrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen over de uitbreiding van een pluimveestal in Kortessem op de landbouw en bij uitbreiding op de rest van de Vlaamse economie? Verzeilen we in Nederlandse toestanden waar heel de economie op slot ging na een eerder stikstofarrest of loopt het zo'n vaart niet? De meningen lijken alvast verdeeld.

1 MAART 2021 – LAATST BIJGEWERKT OM 1 MAART 2021 22:11

Lees meer over:
stikstof
natuur

Vorige week donderdag besliste de Raad voor Vergunningsbetwistingen om een vergunning voor een uitbreiding van een pluimveestal te vernietigen op basis van de stikstofuitstoot van het bedrijf. Het is de eerste keer dat om die reden een vergunning wordt vernietigd. Volgens de rechter kan het bedrijf niet bewijzen dat een nabijgelegen Natura 2000-gebied niet verder wordt aangetast door de uitbreiding.
De Raad voor Vergunningsbetwistingen noemde de stikstofregelgeving te laks en niet wetenschappelijk onderbouwd. Daarmee viseert het de voorlopige stikstofregeling die tijdens de vorige legislatuur werd ingevoerd. Die bepaalt dat een activiteit die minder dan 5 procent van de kritische drempel van een gebied bijdraagt, kan worden vergund. "Op basis van die grens kwamen er nog tal van projecten in de nabijheid van natuurgebieden bij, terwijl de totale stikstofdruk in heel wat natuurgebieden al veel te hoog was", legt Jos Raemaekers, diensthoofd beleid van Natuurpunt, uit.

Uitgelicht

Welk stikstofbeleid voert Vlaanderen?

nieuws

Met de Programmatorische Aanpak Stikstof (PAS) wil Vlaanderen de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden terugdringen. Toen in 2015 duidelijk werd welke impact deze aanpak h...

30 OKTOBER 2019

Lees meer

Naar een Nederlands scenario?

Ook Nederland had in mei 2019 een eigen stikstofarrest. Het land had een stikstofbeleid uitgevaardigd waarbij vergunningen werden verleend met de belofte van toekomstig herstel. Nadat de rechter die regeling onderuit had gehaald, werd het beleid afgevoerd. Dat betekende dat van de ene dag op de andere 18.000 projecten stillagen. Nieuwe woonwijken, snelwegen, een luchthaven, grote stallen of industriële projecten werden allemaal stopgezet. Er werd onder meer een maximumsnelheid van 100 kilometer per uur ingevoerd op snelwegen om opnieuw wat 'stikstofruimte' te creëren.
Milieu- en natuurorganisaties verwijzen al langer naar een gelijkaardig doemscenario in ons land en probeerden een gelijkaardig stikstofarrest in Vlaanderen los te weken. Onder meer Natuurpunt trok naar de Raad van Vergunningsbetwistingen om de vergunning van de pluimveestal te laten vernietigen omwille van de impact die de stikstofuitstoot van het bedrijf heeft op nabijgelegen natuur. "Nu dat arrest er is, kunnen mensen overal in Vlaanderen de uitstoot van stikstof aangrijpen om een project tegen te houden", aldus Natuurpunt. Volgens De Tijd zou de natuurvereniging overwegen om naar de Raad van State te stappen om de hele stikstofregeling te laten toetsen, zoals in Nederland gebeurde.

> **Nu dat arrest er is, kunnen mensen overal in Vlaanderen de uitstoot van stikstof aangrijpen om een project tegen te houden**
>
> Jos Raemaekers - Diensthoofd beleid - Natuurpunt

Ook Bond Beter Leefmilieu is eenzelfde mening toegedaan. "Kroniek van een aangekondigd arrest: na Nederland heeft nu ook Vlaanderen een stikstofarrest. Projecten in de havens, infrastructuurwerken, bedrijventerreinen, vergunningen voor stallen, vastgoedontwikkeling: het staat allemaal op losse schroeven", zo klinkt het op Twitter.
Een aantal milieujuristen en stikstofexperts uit Nederland en Vlaanderen verwachten ook dat dit arrest een grote precedentwaarde heeft, zo staat te lezen in De Standaard. "Dat was duidelijk de bedoeling, als je ziet hoe omstandig het is opgesteld en hoe ver het meegaat in de redenering die het Europese Hof van Justitie volgde in het Nederlandse arrest", aldus Hendrik Schoukens, milieujurist aan de UGent. Zijn collega aan de UGent, Luc Lavrysen, verwacht ook dat het dezelfde repercussies kan hebben als in Nederland. "De situatie is vergelijkbaar, de regelgeving dezelfde. Dit kan betekenen dat projecten met een impact op overbelaste natuurgebieden worden opgeschort en dat nieuwe milieuvergunningen moeilijker worden."

Ook Groen-parlementslid Mieke Schauvliege ziet een belangrijke precedentswaarde. "De stikstofregeling moest al in 2019 klaar zijn, maar eind 2020 was er nog altijd geen vooruitgang geboekt. Pas begin 2021 schoot de Vlaamse regering in gang", klinkt het. Het is volgens haar haast een traditie bij de Vlaamse regering om regelingen te maken die worden teruggefloten. "Onze partij heeft de minister nochtans al verschillende keren gewaarschuwd voor dit scenario. We hebben zelfs aangedrongen op de oprichting van

een parlementaire stikstofcommissie die dit mee opvolgt. Maar dat voorstel werd gereduceerd tot een hoorzitting van de administraties die de regeling uitwerken", zegt Schauvliege.

Sector- en grensoverschrijdende aanpak nodig

Ook de landbouworganisaties hebben intussen akte genomen van het arrest. ABS zegt dat het de juridische implicaties van het arrest nog aan het analyseren is en roept op tot enige terughoudendheid. "Het gaat om een complex en delicaat dossier. Het is niet omdat er één boom omgevallen is, dan nu heel het bos tegen de vlakte gaat", zegt voorzitter Hendrik Vandamme. Hij weigert een voorafname te doen op wat er kan of moet gebeuren.

Wat volgens hem wel duidelijk is, is dat het significantiekader met dit arrest onderuit is gehaald. Dat kan problemen geven voor landbouw, maar ook voor andere sectoren. "De bal ligt nu in het kamp van de bevoegde minister. Wat wij vragen, is dat er dynamiek op het platteland mogelijk blijft. Zelfs als je in bepaalde regio's, zoals de Voerstreek, de veehouderij wegneemt, dan is het stikstofprobleem daarmee niet opgelost. De impact van stikstof uit het buitenland blijft er nog te groot", zegt hij.
Bij Boerenbond klinkt eenzelfde geluid. "Dit arrest dreigt verregaande gevolgen te hebben voor de vergunningverlening van individuele bedrijven en projecten, niet enkel in de landbouwsector maar voor elke activiteit die in Vlaanderen bijdraagt aan de stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied of VEN-gebied", zegt voorzitter Sonja De Becker.

> **"Oplossingen zullen moeten bijdragen aan het verbeteren van de natuurkwaliteit zonder daarbij een socio-economisch kerkhof aan te richten in de landbouwsector**
>
> Sonja De Becker - Voorzitter Boerenbond

Net als ABS wil Boerenbond dat het ondernemerschap en de ontwikkelingskansen van de land- en tuinbouwsector gevrijwaard worden. "We mogen niet vergeten dat het om een strategische sector gaat. Oplossingen zullen moeten bijdragen aan het verbeteren van de natuurkwaliteit zonder daarbij een socio-economisch kerkhof aan te richten in de land- en tuinbouwsector. Dit laatste kunnen wij niet aanvaarden", stelt De Becker. Wel zegt ze dat Boerenbond bereid is om constructief mee te zoeken naar oplossingen. "Maar we zullen blijvende ontwikkelingsruimte voor onze sector wel assertief verdedigen in dit debat."

Terugschalen veehouderij als oplossing?

In een opiniestuk ziet Stefaan Michielsen, senior writer bij De Tijd, wel een belangrijke verantwoordelijkheid weggelegd voor landbouw. "Natuur en milieu moesten in het verleden vaak buigen voor landbouw. Nu is het andersom. De boeren moeten een antwoord op deze nieuwe realiteit vinden", klinkt het. Al mogen volgens hem de economische impact van de agrovoedingsketen en het strategische belang ervan, niet uit het oog verloren worden.
"Hebben we in Vlaanderen, met zijn beperkte ruimte, zulke grootschalige veehouderijbedrijven wel nodig? Moeten we niet eerder inzetten op kleinschalige boerderijen die vooral produceren voor de lokale markt", vraagt hij zich af. "Het klinkt mooi. Maar zijn de consumenten wel bereid extra in de portemonnee te tasten voor een duurder lokaal product dat in de supermarkt in de rekken ligt naast een goedkoper ingevoerd product?", legt hij de vinger op de wonde.

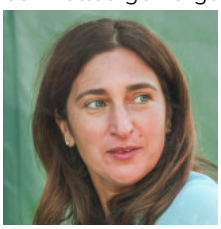
> **Enkel produceren voor de lokale markt klinkt mooi, maar zijn consumenten bereid om een duurder lokaal product te kopen wanneer in de rekken een goedkoper ingevoerd product ligt?**
>
> Stefaan Michielsen - Senior writer - De Tijd

Michielsen stelt dat terugschalen zo goed als zeker betekent dat onze veehouders nog moeilijker het hoofd boven water kunnen houden. “En dan worden we voor dit deel van onze voedselvoorziening helemaal afhankelijk van het buitenland. Willen we dat? Bovendien ziet hij dat de Vlaamse veehouderij ook de spil is in een keten met een aanzienlijk economisch gewicht, zowel stroomafwaarts, de vleesverwerkende industrie en voedingsnijverheid, als stroomopwaarts, de veevoederleveranciers. Zijn we bereid die activiteiten, en de vele jobs die ze opleveren, zomaar op te geven?” Het komt er volgens De Tijd op aan om natuur en milieu en economische welvaart te verzoenen.

Naast de mogelijke impact voor landbouw doorkruist de stikstofdiscussie ook de plannen van de federale regering om de kerncentrales te sluiten. Om zeker te zijn van energiebevoorrading plant de regering de bouw van gascentrales, die makkelijk in te schakelen zijn bij stroomtekort. Maar ook die stoten stikstof uit en dus kunnen die ook ter discussie komen met het nieuwe arrest.

Regionale verschillen in nieuw stikstofplan?

Om alle belangen te verzoenen, kijken de meeste partijen naar Vlaams minister van Omgeving Zuhal Demir (N-VA). Zij gaf eerder al aan dat ze voor de zomer wil komen met een nieuw, definitief stikstofplan. In Het Belang van Limburg geeft ze aan dat de exacte gevolgen van dit arrest nog verder geanalyseerd worden. “Maar de hoofdlijnen zijn wel zeer helder. Ik verwacht niet dat het leidt tot een volledige vergunningenstop zoals in Nederland het geval was”, zegt ze.

> **Ik verwacht niet dat het arrest leidt tot een volledige vergunningenstop zoals in Nederland het geval was**
>
> Zuhal Demir - Vlaams minister van Omgeving

De minister stelt wel dat het bestaande stikstofkader niet meer zal gebruikt kunnen worden om met vergunningsaanvragen om te gaan die leiden tot extra ammoniakuitstoot. “Voor elk dossier zal de impact van stikstof op een andere, meer gedetailleerde manier beoordeeld moeten worden. We gaan de provinciebesturen, die vergunningen toekennen, daarover goed informeren”, aldus Demir. Ze wijst erop dat al maanden aan een nieuwe stikstofregeling wordt gewerkt die een afdoend antwoord moet geven aan de problematiek en die voor meer rechtszekerheid moet zorgen voor de industrie, bouwsector en landbouw. De mogelijke scenario’s voor de aanpassing van het stikstofbeleid werden afgelopen vrijdag voor het eerst besproken binnen de schoot van de Vlaamse regering. De minister heeft ook een expertenpanel aangesteld om dit proces in goede banen te leiden.
Volgens Zuhal Demir zal de nieuwe stikstofregeling ook via een milieueffectenrapport in openbaar onderzoek gaan zodat alle stakeholders inspraak krijgen. Dat zal nog voor de zomer gebeuren. De minister acht de kans groot dat de nieuwe maatregelen aangepast worden aan de regio. In het noordoosten van Limburg, in het noorden van Antwerpen en in West-Vlaanderen is de neerslag van stikstof bijvoorbeeld het grootst.

Bron: De Tijd / De Standaard / Het Belang van Limburg / eigen verslaggeving

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada